

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA RÉUNION PUBLIQUE DE LA

COMMISSIE VOOR HET **B**EDRIJFSLEVEN,
HET **W**ETENSCHAPSBELEID,
HET **O**NDERWIJS,
DE **N**ATIONALE WETENSCHAPPELIJKE
EN CULTURELE INSTELLINGEN,
DE **M**IDDENSTAND
EN DE **L**ANDBOUW

COMMISSION DE L'**E**CONOMIE,
DE LA **P**OLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'**E**DUCTION,
DES **I**NSTITUTIONS SCIENTIFIQUES
ET CULTURELLES NATIONALES,
DES **C**LASSES MOYENNES
ET DE L'**A**GRICULTURE

VAN

DU

16-05-2000

16-05-2000

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000 : Parlementair Document van de 50e zittingsperiode +
het nummer en het volgnummer
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA : Handelingen (Integraal Verslag)
BV : Beknopt Verslag
PLEN : Plenumvergadering
COM : Commissievergadering

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000 : Document parlementaire de la 50e
législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA : Questions et Réponses écrites
HA : Annales (Compte Rendu Intégral)
CRA : Compte Rendu Analytique
PLEN : Séance plénière
COM : Réunion de commission

Officiële publicaties uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

Inhoud

Dinsdag 16 mei 2000

COMMISSIE VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, HET WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS, DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW - COM 198

Mondelinge vraag van de heer Ludo Van Campenhout aan de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling over "de vrijstelling van het vast recht inzake elektriciteit en gas" (nr. 1442)

sprekers : **Ludo Van Campenhout, Olivier Deleuze**, staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling

Mondelinge vraag van mevrouw Simonne Creyf aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek, belast met het Grootstedenbeleid, over "de maatregelen te nemen ten aanzien van de sterk gestegen prijzen van de vloeibare koolwaterstoffen en het aardgas" (nr. 1493)

(Het antwoord werd verstrekt door de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling)

sprekers : **Simonne Creyf, Olivier Deleuze**, staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling

Samengevoegde mondelinge vragen van mevrouw Simonne Creyf, de heer Daan Schalck en mevrouw Leen Laenens aan de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling over "de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt" (nrs. 1797, 1813 en 1831)

sprekers : **Simonne Creyf, Daan Schalck, Leen Laenens, Muriel Gerkens, Jacques Chabot, Olivier Deleuze**, staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling, **Ludo Van Campenhout**

Sommaire

Mardi 16 mai 2000

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE, DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE, DE L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES ET DE L'AGRICULTURE COM 198

Question orale de M. Ludo Van Campenhout au secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable sur "l'exemption du forfait en matière d'électricité et de gaz" (n° 1442)

orateurs : **Ludo Van Campenhout, Olivier Deleuze**, secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable

Question orale de Mme Simonne Creyf au ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique, chargé de la Politique des grandes villes, sur "les mesures à prendre à l'égard des prix fort augmentés des hydrocarbures liquides et du gaz naturel" (n° 1493)

(La réponse a été donnée par le secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable)

orateurs : **Simonne Creyf, Olivier Deleuze**, secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable

Questions orales jointes de Mme Simonne Creyf, M. Daan Schalck et Mme Leen Laenens au secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable sur "la libéralisation du marché de l'électricité" (nos 1797, 1813 et 1831)

orateurs : **Simonne Creyf, Daan Schalck, Leen Laenens, Muriel Gerkens, Jacques Chabot, Olivier Deleuze**, secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable, **Ludo Van Campenhout**

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS
SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES
NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES
ET DE L'AGRICULTURE

RÉUNION PUBLIQUE DU
MARDI 16 MAI 2000

COMMISSIE VOOR HET BEDRIJFSLEVEN,
HET WETENSCHAPSBELEID,
HET ONDERWIJS, DE NATIONALE
WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE
INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND
EN DE LANDBOUW

OPENBARE VERGADERING VAN
DINSDAG 16 MEI 2000

De vergadering wordt geopend om 10.15 uur door mevrouw **Frieda Brepoels**, voorzitter.

La réunion est ouverte à 10.15 heures par Mme **Frieda Brepoels**, présidente.

Mondelinge vraag van de heer Ludo Van Campenhout aan de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling over "de vrijstelling van het vast recht inzake elektriciteit en gas" (nr. 1442)

Question orale de M. Ludo Van Campenhout au secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable sur "l'exemption du forfait en matière d'électricité et de gaz" (n° 1442)

De heer **Ludo Van Campenhout** (VLD) : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, collega's, een aantal categorieën van personen kunnen een vrijstelling genieten van de betaling van het vast recht voor elektriciteit en gas. Dit geldt onder meer voor de personen die genieten van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Om een vrijstelling te bekomen moeten deze personen een eensluidend verklaard afschrift van de door de Rijksdienst voor Pensioenen gedane kennisgeving van de beslissing tot toekenning van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden voorleggen. Ook bepaalde ambtenaren ontvangen een dergelijk minimumpensioen omdat ze bijvoorbeeld, omwille van gezondheidsredenen, vroegtijdig op indisponibiliteit werden geplaatst. Zij ontvangen hun pensioen niet van de Rijksdienst voor Pensioenen, maar van het ministerie van Financiën. Zij kunnen derhalve geen attest van de RVP maar wel van het ministerie van Financiën voorleggen. Dat attest wordt

niet aanvaard om een vrijstelling van de betaling van het vast recht te verkrijgen. Nochtans verkeren zij in dezelfde maatschappelijke situatie als de andere bejaarden met een minimumpensioen.

Mijnheer de staatssecretaris, waarom houdt men geen rekening met het attest dat door het ministerie van Financiën wordt afgeleverd ? Op welke grond verleent men geen vrijstelling aan de ambtenaren die een dergelijk minimumpensioen genieten ? Voorziet de staatssecretaris in een regeling op korte termijn voor deze problematiek ?

Staatssecretaris **Olivier Deleuze** : Mevrouw de voorzitter, mijnheer Van Campenhout, de huidige situatie is dat de specifieke sociale tarieven die van toepassing zijn op de levering van gas en elektriciteit geen jaarlijks vast recht bevatten. Opdat een residentieel afnemer een specifiek sociaal tarief zou kunnen genieten volstaat het dat hij of zij zelf, een ascendent of nageslacht dat onder hetzelfde dak verblijft, of de samenwonende echtgenoot, kan bewijzen dat de afnemer deel uitmaakt van een van de categorieën bepaald door de koninklijke besluiten van 16 mei 1977 en 6 september 1994 inzake de reglementering van de laagspanningstarieven voor elektriciteit en aardgas. De personen die het gewaarborgd inkomen voor bejaarden genieten maken inderdaad deel uit van deze categorie en krijgen dus een attest van de Rijksdienst voor Pensioenen. Daartegenover worden de ambtenaren die het minimumrustpensioen genieten, niet opgenomen onder de begunstigen zoals in de vermelde besluiten is bepaald en kunnen dus geen beroep doen op een vrijstelling van het vast recht. Bij het vaststellen van de specifieke sociale tarieven door het controlecomité, die de tarifaire aanbevelingen van toepassing voor de elektriciteitssector uitwerkt, werden de begunstigde so-

ciala categorieën bepaald, rekening houdend met het gering niveau van hun inkomen, het bestaansminimum, het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, de toelagen voor gehandicapten, de hulptoelage voor een bejaarde of de hulptoelage voor een derde persoon. Omwille van praktische en administratieve redenen werden de categorieën gebruikers die niet over een gelijkaardig inkomen beschikken niet door het controlecomité in aanmerking genomen. Mijnheer Van Campenhout, ik ben het ermee eens dat dit eigenaardig is.

In juli 1999 heeft het controlecomité besloten een studie te bestellen over de mogelijkheid tot verruiming van de categorieën gebruikers die van het specifiek sociaal tarief genieten. Op 17 december 1999 heeft het controlecomité mij ervan ingelicht dat de universitaire studie begin 2000 in haar concrete fase zou treden. Daarom heb ik op 28 april, naar aanleiding van uw vraag, de woordvoerder van de regering bij het controlecomité gevraagd uw bezorgdheid mede te delen. U weet dat ik niet bevoegd ben om zelf de prijzen te bepalen. De regeringscommissaris mag suggesties doen of vragen stellen aan het controlecomité. Ik heb dit gevraagd via de brief die ik daarjuist heb vermeld. Ik kan uw bezorgdheid terzake begrijpen.

De Ministerraad heeft op 5 april 2000, in het kader van de inwerkingstelling van de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt het controlecomité verzocht om tegen uiterlijk 30 juni 2002 de residentiële gebruikers een gemiddelde factuurdaling van minimum 3 000 Belgische frank te laten genieten. De tarifaire hervorming die aan het controlecomité wordt gevraagd, moet inzonderheid tot doel hebben het beleid te versterken ten gunste van minder gegoede gebruikers.

De regering stelt duidelijk dat elektriciteit geen consumptiegoed is als een ander en dat men de sociale aansluitings- en leveringsvoorwaarden moet waarborgen - onder andere via de sociale tarieven - rekening houdend met het feit dat elektriciteit een basisbehoefte is die onontbeerlijk blijkt voor de menselijke waardigheid. Daarom, behoudens het verviervoudigen van de financiële middelen voor het sociaal beleid in de elektriciteitssector en een solidaire heffing van die middelen, zal een van de tarifaire methodes van de regering erin bestaan het controlecomité te verzoeken trapsgewijs een einde te maken aan het jaarlijks vastrecht van het laagspanningstarief voor alle residentiële gebruikers met een definitieve afschaffing tegen uiterlijk 30 juni 2002.

De heer **Ludo Van Campenhout** (VLD) : Mevrouw de voorzitter, ik dank de staatssecretaris voor zijn uitvoerig en duidelijk antwoord en voor de stappen die hij onder tussen heeft gezet om die discriminatie weg te werken.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- Voorzitter : de heer **Jos Ansoms**

Mondelinge vraag van mevrouw Simonne Creyf aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek, belast met het Grootstedenbeleid, over "de maatregelen te nemen ten aanzien van de sterk gestegen prijzen van de vloeibare koolwaterstoffen en het aardgas" (nr. 1493)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling)

Question orale de Mme Simonne Creyf au ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique, chargé de la Politique des grandes villes, sur "les mesures à prendre à l'égard des prix fort augmentés des hydrocarbures liquides et du gaz naturel" (n° 1493)

(La réponse sera donnée par le secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable)

Mevrouw **Simonne Creyf** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik had mijn vraag gericht aan de minister van Economie omdat ik meende dat het hier ging over prijsbeleid en bevoorradingszekerheid. Ik heb daarnet van de staatssecretaris begrepen dat hij in naam van de regering zal antwoorden.

Mijnheer de staatssecretaris, mijn vraag werd meer dan een maand geleden ingediend. Met de regeringswissel werd de behandeling van die vraag toen uitgesteld. De situatie waarover ik het toen had, bestaat nog steeds. De noteringen van ruwe olie, die op enkele maanden zijn verdrievoudigd, zijn nu gedaald van 34 Amerikaanse dollar per vat naar 27 dollar. In Londen is er zelfs sprake van slechts 25 dollar per vat.

Niettegenstaande men op de markt vaststelt dat de prijs is gedaald, beweren experts dat men geen uitgesproken daling van de olieprijs mag verwachten vóór het jaar 2001. We moeten vaststellen dat het OPEC-kartel wel degelijk bestaat.

De gevolgen hiervan kunnen dramatisch zijn. Deze situatie kan onze bevoorradingszekerheid in het gedrang brengen, de handelsbalans kan eronder lijden, de koopkracht van de gezinnen kan dalen en de economische welvaart kan worden aangetast. Ik heb de indruk dat men enkel in de Verenigde Staten zich hiervan ten volle bewust is en men zich hier nog onvoldoende realiseert wat de gevolgen kunnen zijn.

De zaken op hun beloop laten, zou volgens mij getuigen van een onverantwoorde laksheid.

Simonne Creyf

Deze zaken op hun beloop laten zou getuigen van onverantwoorde laksheid. Mijnheer de staatssecretaris, wat doet de regering in België om de nadelige gevolgen en effecten van de hoge prijzen van de aardolieproducten en van de nog te verwachten verhoging van de aardgasprijzen te counteren ?

Ik steun het wetsvoorstel van de heer Yves Leterme, ik heb het zelfs mee ondertekend. De heer Leterme doet voorstellen betreffende de structuur en de accijns-tarieven inzake minerale olie. Eveneens stelt hij voor dat deze accijnzen in tijd van nood verminderd moeten kunnen worden. Dit voorstel kan eventueel al een stap in de goede richting zijn.

Ten tweede ben ik van mening dat prijsmechanismen ervoor moeten zorgen dat het leefmilieu en andere sociale en economische doelstellingen op een evenwichtige wijze verwezenlijkt kunnen worden. Wat doet de regering aan de verwarmingskosten die lage inkomens en vooral senioren treffen ? Wat doet ze aan de brandstofprijzen ?

Men stelt vast dat mensen niet besparen op de brandstof voor hun auto, maar wel op uitgaven zoals kleding en zelfs op voeding. Lage inkomens en senioren worden daardoor een gemakkelijke prooi en een deel van hun koopkracht gaat verloren.

Dit geldt ook voor de uitgaven van aardgas, de zogenaamde groene brandstof die men de laatste jaren heel sterk heeft gepromoot niet alleen voor huishoudelijk gebruik, maar ook voor elektriciteitsproductie. We weten dat de prijzen van aardgas met vertraging gekoppeld zijn aan de kosten van de ruwe aardolie.

Naast de opvang van de sociale aspecten van deze prijsverhogingen, moet de regering ook om economische redenen dringend maatregelen nemen om onze afhankelijkheid van vloeibare en gasvormige koolwaterstoffen te verminderen.

Op welk niveau kunnen deze problemen met de maatschappij en met de verbruiker besproken worden ? Er bestond een nationaal comité voor de energie dat we ondertussen hebben afgeschaft. Daar zaten een experts in, maar we stellen vast dat deze experts niet naar andere departementen overgeplaatst worden waar zij hun expertise kunnen aanwenden, maar naar diverse administraties worden verplaatst.

Duurzame ontwikkeling en alles wat daarrond aan het gebeuren is, lijkt mij ook voor de bespreking van de economische aspecten van dit probleem geen al te best vehikel te zijn. Hoe kunnen verantwoordelijke inspraak en overleg gerealiseerd en georganiseerd worden ? Wat blijft nog over van het programma-akkoord inzake aardolieproducten ? Wat blijft nog over van het overleg- en

controlecomité voor de petroleumnijverheid dat daarop moet toezien en waarvoor wij ieder jaar een werkingsbudget goedkeuren ? Kortom, mijnheer de voorzitter, welke maatregelen zal de regering nemen ?

Staatssecretaris **Olivier Deleuze** : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Creyf, ik ben steeds ter beschikking van het parlement. Gezien ik met niemand gewisseld heb, ben ik sinds 13 juli 1999 voortdurend beschikbaar.

Ik heb met aandacht kennis genomen van uw vraag. Eind 1998 werd voor de ruwe aardoliebrent nog maar 9,64 dollar per vat geboden. Om te beletten dat de prijs verder zou dalen, hebben de olieproducerende landen besloten een productiebeperking in te voeren. Dit was noodzakelijk om te vermijden dat door de verdere daling, de landen die hoofdzakelijk van de olie-export leven in financiële problemen zouden komen en ook om te vermijden dat een exploitatie van de oliebronnen onrendabel zou worden met alle gevolgen van dien.

Ongetwijfeld wordt door de huidige en de nog te verwachten toestand de economie van de olieverbruikende landen zwaar op de proef gesteld. Door de hogere olieprijsen voor de verbruiker zal ongetwijfeld ook de prijs van een aantal producten mogen stijgen. Dat heeft een invloed op de inflatie en de begroting van ieder land en daardoor ook op de financiële sector, bijvoorbeeld een verhoging van de rente. Na de laatste vergadering van de OPEC, op 27 maart 2000, werd weliswaar een verhoging van de productiequota afgesproken, maar op dat moment was onder internationale druk reeds 75% van die verhoging gerealiseerd. Op korte termijn was dit een goede zaak, doch op lange termijn niet. Traditioneel is de vraag in het tweede kwartaal lager dan in het eerste, maar voor het derde en vierde kwartaal van dit jaar verwacht men een vraag die hoger zal zijn dan het eerste kwartaal. De producten op de internationale markten worden nog altijd aangekocht in dollar. De zwakte van de euro, geïntroduceerd op 1 januari 1999, heeft uiteraard ook zijn gevolgen op de prijs voor de verbruiker. Een sterkere euro kan deze invloed neutraliseren. Voor de prijsvorming aan de verbruiker zijn wij afhankelijk van de prijsvorming van de internationale noteringen van ieder product, die op hun beurt variëren met de prijsvorming van de ruwe aardolie op de internationale markten. Beide prijsvormingen zijn gebaseerd op het systeem van vraag en aanbod. Ons land kan dus aan deze prijsvorming weinig veranderen. Via de internationale organisaties streven wij naar een prijsvorming die stabiel blijft en aanvaardbaar is, zowel voor de olieproducerende als voor de olieverbruikende landen.

Het voorstel om in tijden van sterke prijsstijgingen de accijnzen te verminderen is de verantwoordelijkheid van de collega-minister van Financiën. Aangezien de accijnzen in overleg met de Europese Unie werden bepaald, dient deze materie evenwel op het niveau van de Euro-

Olivier Deleuze

pese Unie te worden besproken. Ik ben van mening dat de prijsmechanismen ervoor moeten zorgen dat leefmilieu en andere sociale en economische doelstellingen op een evenwichtige wijze dienen te worden verwezenlijkt. Teneinde te voorkomen dat senioren en andere mensen met lage inkomens, waaraan het geachte lid refereert, worden geconfronteerd met hoge verwarmingsfacturen werden de sociale tarieven ingevoerd.

Wat betreft onze afhankelijkheid van vloeibare en gasvormige koolwaterstoffen en de noodzaak om deze afhankelijkheid te verminderen, maak ik het geachte lid graag attent op het beleid inzake REG ter bevordering van de hernieuwbare energiebronnen, dat ons land samen met de andere geïndustrialiseerde landen verder moet uitbouwen. De gewestelijke overheden, bevoegd voor de promotie van het rationele energiegebruik en van de hernieuwbare energietechnologie in België kennen reeds jaren premies toe voor energiebesparende maatregelen in de diverse sectoren en steunen op steeds actievere wijze onderzoek, ontwikkeling en investeringen in hernieuwbare energietechnologieën. De federale overheid zal binnen de aspecten van het energiebeleid die tot haar bevoegdheid behoren, maatregelen nemen om de gewestelijke initiatieven te ondersteunen en om de productie van energie op een zo milieuvriendelijk mogelijke wijze te laten plaatsvinden. Een dergelijk beleid, waarbij de vraag naar vloeibare en gasvormige koolwaterstoffen wordt verminderd en het gebruik van alternatieve energie wordt gepromoot, is niet enkel noodzakelijk om onze bevoorradingszekerheid veilig te stellen, maar ook om onze internationale verbintenissen inzake de uitstoot van broeikasgassen en andere atmosferische verontreinigende stoffen te kunnen nakomen. Het moet door de federale overheid, in samenwerking met de gewesten, worden uitgewerkt en zal slechts op langere termijn vruchten afwerpen.

Ik ben mij terdege bewust van de ernst van de problemen en ben voorstander van een open gesprek met de burgermaatschappij en de verbruikers. De ervaring heeft mij geleerd dat een open gesprek op een doortastende wijze moet worden georganiseerd en dat dit veeleer tot positieve resultaten zal leiden dan het in leven houden van een overlegstructuur zoals het Overleg- en Controlecomité voor de Petroleumnijverheid dat al sedert meer dan tien jaar niet meer bijeenkomt.

De programmaovereenkomst inzake aardolieproducten regelt de prijs die de verbruiker betaalt, door de internationale noteringen volgens bepaalde criteria te verwerken. Uit een analyse van de prijsevolutie van de voorbije maanden blijkt dat, omwille van de berekeningswijze van de prijzen aan de verbruikers, de prijsverhogingen op de internationale markten slechts met vertraging werden doorgerekend. Als gevolg hiervan werden de bruuske prijsverhogingen afgezwakt.

Mevrouw **Simonne Creyf** (CVP) : Mijnheer de staatssecretaris, uit uw antwoord blijkt volgens mij dat u akkoord gaat met de analyse die terzake werd gemaakt.

U somde een aantal maatregelen op inzake hernieuwbare energie en duurzame energie, alsook energiebesparende maatregelen die inderdaad ressorteren onder uw bevoegdheid.

Mijn vraag is eigenlijk of deze regering op sociaal en economisch vlak niet meer zou kunnen doen om de nadelige gevolgen - de daling van de koopkracht en de druk op de economie - te verlichten.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Samengevoegde mondelinge vragen van mevrouw Simonne Creyf, de heer Daan Schalck en mevrouw Leen Laenens aan de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling over "de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt" (nrs. 1797, 1813 en 1831)

Questions orales jointes de Mme Simonne Creyf, M. Daan Schalck et Mme Leen Laenens au secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable sur "la libéralisation du marché de l'électricité" (n°s 1797, 1813 et 1831)

De **voorzitter** : Ik stel vast dat het punt vier van de agenda een gedachtewisseling is met de staatssecretaris in verband met hetzelfde onderwerp, namelijk de liberalisering van de elektriciteitssector. Het voordeel bij punt 3, mondelinge vragen, is dat daarvan een verslag wordt opgemaakt terwijl er enkel een intern rapport wordt gemaakt van een gedachtewisseling. Ik stel dan ook voor de vragen aan bod te laten komen.

Mevrouw **Simonne Creyf** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, op 5 april 2000 keurde de Ministerraad een richtsnoernota goed inzake de liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Een tijdschema voor de versnelde vrijmaking van de consumentenmarkt kwam evenwel nog niet uit de bus. Momenteel wordt overlegd met de Gewesten om te bekijken of consumenten met meer dan 10 gigawatt uur verbruik uiterlijk tegen 31 december 2002 vrij zouden kunnen zijn.

Nochtans moeten we vaststellen dat in een aantal andere Europese landen alle consumenten reeds vrije toegang hebben tot de elektriciteitsmarkt. Bovendien werd in de wet bepaald dat België hetzelfde tempo moet aanhouden als de ons omringende landen. De verbruikersorganisatie Test-Aankoop heeft recent een aantal bedenkingen geformuleerd. Deze organisatie stelt dat de vooropgestelde prijsverlaging tegen 30 juni 2002 onvoldoende is.

Simonne Creyf

Bovendien klaagt Test-Aankoop aan dat er geen verbruikersorganisaties worden opgenomen in het Controlecomité voor gas en elektriciteit. Mijn eerste vraag betreft dus het tijdschema voor de versnelde vrijmaking van de consumenten.

Ik kom thans tot het tweede deel van mijn vraag, met name het feit dat een belangrijke pijler, vervat in de elektriciteitswet, nog steeds niet operationeel is, te weten de algemene raad. Zoals bepaald in de wet werden aan de algemene raad belangrijke opdrachten toegekend, zoals het houden van toezicht op het directiecomité en het bepalen van richtlijnen voor de toepassing van de wet en van de uitvoeringsbesluiten. Hoewel men zich reeds buigt over de voorbereidingen ter uitvoering van de wet is de algemene raad, die mede moet toezien over de correcte uitvoering, nog steeds niet in werking.

Mijnheer de staatssecretaris, wanneer zal de regering het volledige tijdschema vastleggen met betrekking tot de versnelde liberalisering, dat alle consumenten omvat ?

Volgens de analyse van Test-Aankoop blijft er na de uitvoering van de beslissing van 5 april nog steeds een gemiddeld prijsverschil bestaan van 9% in vergelijking met onze buurlanden. Bevestigt u deze bevindingen, mijnheer de staatssecretaris ? Zo ja, waarom en zo neen, waarom niet ?

Hoe rijmt u de analyse van Test-Aankoop met de prijsvergelijkingen die het controlecomité liet uitvoeren ? Trouwens, ook voor aardgas werden prijsvergelijkingen gemaakt die eigenlijk moeilijk aan te nemen zijn.

Kan het parlement inzage krijgen van de prijsvergelijkingen, zowel wat elektriciteit als wat aardgas betreft ?

Ten slotte had ik graag vernomen wanneer de regering de algemene raad zal installeren, zoals bepaald in de elektriciteitswet ? Zullen de verbruikersorganisaties deel uitmaken van de algemene raad, zoals door de wet voorgeschreven ?

De heer **Daan Schalck** (SP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, de inspiratie voor mijn vragen kwam uiteraard ook voort uit de beslissing van 5 april 2000. Daarin zijn een aantal positieve zaken vervat. Het afschaffen van het vast recht is het meest sociale wat men op dit vlak kan doen, naast ook nog vermindering van tarieven in het algemeen en het invoeren van groene certificaten. Deze punten verheugen ons zeer.

Ik heb nog enkele specifieke vragen over het tarief en over de groene certificaten. Met de afschaffing van het vast recht en het eventueel invoeren van een aantal kilowattuur voor iedereen blijft toch nog de vraag hoe de tariefstructuur er in de toekomst uit zal zien. Er bestaat

een zeker risico dat operatoren die de elektriciteitsmarkt betreden bij afwezigheid van vast recht en bij toekenning van 500 gratis kilowattuur, voor het eerste betalende kilowattuur een zeer hoge prijs zullen aanrekenen en dat verder een degressief tarief blijft bestaan. De maatregel van het wegwerken van het vast recht zou zo worden uitgehold. Is het mogelijk dat de regulator in de toekomst de operatoren op de elektriciteitsmarkt een degressief tarief verbiedt en een lineair of progressief tarief oplegt ? Wat is uw visie daarin ?

Dan zijn er de groene certificaten. Daarvoor gelden een aantal criteria. De regeringsbeslissing vermeldt onder meer dat het verbranden van huishoudelijk afval uitgesloten is om een groen certificaat te verkrijgen. Wij zijn daarover verheugd en ik wil dat zeker niet veranderen. In Vlaanderen werd reeds een denkoefening inzake groene certificaten gemaakt en daar werd alle afvalverbranding uitgesloten. Hier gaat het alleen over huishoudelijk afval. Komt bedrijfsafval of mest dan wél in aanmerking ? Is dat de draagwijdte van de regeringsbeslissing, of moet dit nog worden verijnd om ook bedrijfsafval uit te sluiten ?

Mevrouw **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, uiteraard gaan mijn vragen in dezelfde richting. Zoals u daarnet al zei, is elektriciteit een basisrecht. Daardoor is het een hele stap vooruit dat de consumenten nu rechtstreeks vertegenwoordigd zullen zijn in de CREG. Zijn al concrete stappen gezet om dat te realiseren ?

Zoals andere collega's reeds hebben aangehaald, is op dit moment de tariefstructuur nog niet volledig gekend. Als we weten dat de regering duurzame ontwikkeling als een van de vier pijlers van zijn beleid heeft, dan zal ook hier een sterke correctie in sociale en ecologische zin nodig zijn. Dat is ook zo afgesproken. Op welke manier wordt deze correctie in sociale zin ingevuld ? Wie groene elektriciteit zou kopen, zou verkiesbaar worden. Wanneer treedt dit in werking ?

Dan heb ik nog een vraag over de beheerder van het transportnetwerk. U verklaarde zelf dat het niet de bedoeling kan zijn dat monopolies in eigen land nu vervangen worden door een oligopolie op Europees vlak. Het is fundamenteel om te weten hoe het netbeheer gerealiseerd zal worden en door wie. In dat verband had ik graag geweten of er al meer duidelijkheid is over de aanduiding van die netbeheerders en ook over de bepalingen inzake het aandeelhouderschap van de netbeheerder.

Ten slotte is ook al aangehaald dat overleg met de gewesten prioritair zal moeten gebeuren om de belangrijke wijzigingen voor de gemeenten maximaal te begeleiden. Wordt er concreet gewerkt ? Binnen welke timing ? Zijn er, naast de dividenden die op termijn zeker zullen moeten worden omgebogen naar een meer doeltreffende energietak, al stappen in die richting gezet ?

De **voorzitter** : Er zijn drie vragen. Volgens het reglement betekent dit dat wij in de vorm van een minidebat werken en mogen dus ook andere fracties enkele vragen stellen indien zij dit wensen. Zijn er andere fracties die nog vragen hebben voor de staatssecretaris ? Dan kan een globaal antwoord gegeven worden.

Mme **Muriel Gerkens** (AGALEV-ECOLO) : Monsieur le président, monsieur le secrétaire d'Etat, chers collègues, je souhaiterais également poser quelques questions au secrétaire d'Etat. Tout d'abord, en ce qui concerne l'électricité produite par les centrales nucléaires, je constate que l'accord contient une déclaration d'intention visant à garantir la sécurité des installations. J'aurais voulu savoir en quoi consistait cette déclaration d'intention et comment elle allait se concrétiser.

Par ailleurs, il est prévu que la CREG établisse l'inventaire des provisions, leur destination, leur disponibilité et les montants y afférents. J'aurais voulu savoir si un calendrier était prévu pour l'établissement de cet inventaire.

Enfin, en ce qui concerne le GRT, à savoir le gestionnaire de transport, est-ce que les intercommunales mixtes pourront être actionnaires de ce réseau ? Si c'est le cas, ne va-t-on pas, par ce biais, surreprésenter à nouveau l'un des actionnaires, c'est-à-dire Electrabel, qui est représenté au sein des intercommunales mixtes ?

En quoi consistent les dispositions de "corporate governance" du comité directeur, destinées à lui assurer un fonctionnement indépendant ?

Enfin, pour ce qui est des communes et le risque de perte de dividendes, il me semble qu'une concertation a été prévue avec les régions en vue de créer une "task force" qui devrait assurer le suivi des communes au cours des années à venir. Où en est la situation à cet égard ?

M. **Jacques Chabot** (PS) : Monsieur le président, monsieur le secrétaire d'Etat, chers collègues, notre groupe est évidemment attentif au fait que les effets de la libéralisation du secteur de l'électricité puissent bénéficier au plus grand nombre de consommateurs et ce, dans les meilleurs délais.

Cela étant, ces mesures auront des conséquences financières pour les producteurs et distributeurs d'électricité.

Il convient de rappeler que les communes bénéficient, dans le cadre de la fourniture d'électricité, d'un dividende immatériel qui leur est versé par les intercommunales de distribution. Ce dividende leur rapporte au total 24 milliards par an, c'est-à-dire 5 à 15% de leurs recettes.

Dès lors, dans l'hypothèse où il serait mis fin à la perception de ce dividende, bon nombre de communes risquent d'être confrontées à une perte de revenus considérable.

La presse a fait état du fait que le gouvernement devrait éviter de prendre des mesures qui auraient pour conséquence une diminution soudaine et imprévue des revenus communaux émanant du secteur de l'électricité. S'il n'en est pas ainsi, de nombreuses communes seront contraintes de relever le niveau des additionnels communaux pour faire face à cette perte sèche de revenus et ce que les consommateurs gagneraient en termes de baisse des tarifs de l'électricité serait neutralisé par une augmentation de la pression fiscale.

Notre groupe souhaite donc vivement connaître la nature des mesures envisagées par le gouvernement afin d'éviter une telle situation.

La possibilité de faire des communes des actionnaires du futur gestionnaire du réseau de transport est souvent évoquée sans que les modalités d'une telle perspective soient précisées.

Cette piste nous apparaît comme étant susceptible de compenser la baisse annoncée des revenus des communes.

M. le secrétaire d'Etat pourra peut-être nous expliquer dans quelle mesure la participation des communes en tant que futur gestionnaire du réseau de transport lui apparaît comme une alternative crédible.

En tout cas, le groupe socialiste insiste pour que des décisions en la matière soient prises dans les meilleurs délais et pour que les communes ne soient pas lésées dans une expectative dont on peut imaginer combien elle peut être préoccupante.

Staatssecretaris **Olivier Deleuze** : Mijnheer de voorzitter, collega's, het parlement heeft het recht om de studies van het controlecomité, betreffende die prijsvergelijking in te kijken. Ik wist niet dat dit een minidebat was en daarom heb ik maar 5 kopieën van de studies van de WEFA. Alle informatie staat hierin, zodat u zich zelf een opinie zal kunnen vormen over de beweringen van Test-Aankoop. Ik geef u die informatie. Aangezien het controlecomité studies had gevraagd over elektriciteit, gaat deze studie ook uitsluitend daarover.

De opening van de gasmarkt moet worden georganiseerd voor augustus. In voorbereiding daarvan moet ik een nota indienen bij de Ministerraad tegen 1 juni 2000. Ik zal dat ook doen. De studie die ik u thans overhandig gaat uitsluitend over elektriciteit, maar ik heb u reeds een document gekopieerd dat de samenvatting is van deze studie. Ik laat u deze documenten ook bezorgen, zodat we ze samen kunnen becommentariëren.

Ik zal beginnen met het tweede punt van mijn antwoord.

Quels sont les deux objectifs principaux de la libéralisation du secteur de l'électricité ? Tout d'abord une diminution de prix. En effet, le système belge actuel a pour

Olivier Deleuze

avantage d'apporter aux communes des revenus immatériels de l'ordre de 16 milliards. Les autres rentrées sont des rentrées matérielles, qui ne sont pas remises en cause par la libéralisation. Il s'agit par exemple des revenus provenant du fait que les communes sont propriétaires de réseaux de distribution ou de ceux qu'elles perçoivent en tant qu'actionnaires d'Electrabel.

Les seuls revenus remis en cause sont ceux dus à la situation de monopole, légal en aval de la distribution et de fait en amont. Mais ce monopole notamment a conduit à ce que les petits paient plus et mon premier objectif est de mettre fin à cette injustice.

Mon deuxième objectif est de promouvoir l'électricité produite par des voies alternatives. La libéralisation permet cela parce qu'elle permet qu'il n'y ait pas de handicap artificiel, qu'il n'y ait pas par exemple de pénalisation pour les personnes qui produisent elles-mêmes leur électricité. Actuellement, le petit producteur, celui qui possède une installation combinée chaleur-électricité pour ses propres besoins, est pénalisé parce qu'en Belgique, il n'y a qu'une seule société qui vend l'électricité; on n'a pas le choix du fournisseur. C'est pour cette raison qu'il existe dans notre pays si peu d'installations combinées, si peu de production d'énergie alternative, etc.

L'ouverture du marché amène de nouvelles initiatives en matière d'électricité verte de la part de grosses sociétés. Je me réjouis qu'il s'agisse de sociétés importantes parce qu'il faut que cela représente un pourcentage significatif de la production d'électricité.

Pour la poursuite de ces deux objectifs, je dois faire face à certaines contraintes dont les revenus des communes. Il ne faut pas les négliger.

Mes deux objectifs sont donc : pas d'injustice sociale et pas de retard environnemental à cause d'un monopole de droit ou de fait. Ces objectifs sont clairement repris dans les décisions prises par le gouvernement le 5 avril. J'admets qu'on a mis un certain temps avant de prendre cette décision, mais l'effort en valait la peine.

Je vous sou mets le tableau comparatif figurant au rapport final demandé par le comité de contrôle. Il faut noter que ce tableau ne tient pas compte de la fiscalité, il s'agit de "Average prices, taxes and VAT excluded". On ne peut donc pas dire que l'électricité est plus chère en Belgique à cause du niveau de taxation (directe ou indirecte).

La dernière colonne du tableau représente la différence entre le prix en Belgique et la moyenne des prix des autres pays (Belgique, France, Hollande, Allemagne et Grande-Bretagne). Lorsque la différence est négative, cela signifie que le petit consommateur paie plus.

Les "City-Gate Prices" sont les prix auxquels les intercommunales achètent l'électricité. En Belgique, ce prix serait 10% plus élevé que dans les autres pays. On peut en déduire que les intercommunales n'avaient pas avantage à conclure des contrats de troisième génération. En étant liées à un seul producteur d'électricité, elles paient leur électricité 10% plus cher. Je me demande combien cela coûte aux communes.

Plus le consommateur est petit, plus il paie cher par rapport aux pays voisins. Certaines catégories de consommateurs domestiques paient 16% plus cher. Le "Domestic 1 TSS" correspond au tarif social.

Zoals de heer Van Campenhout heeft gezegd, zijn er wijzigingen die moeten gebeuren inzake het sociaal tarief. Uw opmerking is terecht. Daarom heb ik het controlecomité aangeschreven. Grosso modo is het sociaal tarief echter een gunstig tarief en dat moet kunnen blijven. Verder is het in België zo dat hoe minder men consumeert, hoe meer men betaalt vergeleken met andere landen. Dat is niet alleen zo voor de individuele verbruiker, maar ook voor de KMO's, de small industrial consumers.

Les petits consommateurs - des PME -, repris sous les numéros un et deux dans la description des consommations, paient jusqu'à 17 à 19% plus cher que dans les autres pays.

Les plus gros - "industrial 1" et "industrial 2" - ne paient pas plus cher que dans les pays avoisinants. Tant mieux pour eux.

Voilà la conclusion d'une étude indépendante du comité de contrôle. Test-Achats arrive à des conclusions qui, si elles sont chiffrées différemment, reviennent grosso modo au même que celle-là, à savoir que le système de monopole en Belgique a abouti à ce que les petits consommateurs soient pénalisés.

Donc, dès lors que je vous donne cette information, vous pourrez vous-même, ou vos experts, comparer l'étude du comité de contrôle et celle de Test-Achats et vous forger une opinion sur qui a raison et qui a tort. Et vous verrez que vous ne conclurez pas différemment.

Au vu de ces conclusions, je suis content que l'on mette fin à cette injustice.

Ik ga even in op een aantal details van uw vragen, mevrouw Creyf.

De uitvoering van de richtlijn inzake liberalisering van de elektriciteitsmarkt is inderdaad een gemengde bevoegdheid van de federale overheid en de drie gewesten. Enerzijds moet men deze bevoegdheidsverdeling respecteren. Anderzijds moet men oog hebben voor coördinatie. Om deze redenen heeft de regering op 5 april 2000 nog geen definitieve timing inzake de openstelling van de

Olivier Deleuze

markt opgesteld. Dat zou de gewesten immers voor een voldongen feit plaatsen. De opmerking is dan natuurlijk dat een domino-effect mogelijk is. Indien één gewest bijvoorbeeld 5 gigawattuur verbruik of minder voor firma's zou vooropstellen, zal dit aanleiding geven tot concurrentieproblemen met andere gewesten. Indien ik bijvoorbeeld aan het hoofd sta van een KMO in één gedeelte van het land waar ik mijn elektriciteit duurder moet betalen dan in een ander deel van het land, zou dat een moeilijke zaak worden. In die zin is een domino-effect mogelijk en is coördinatie noodzakelijk.

Ik heb geen bevoegdheid inzake de kalender van de verkiesbaarheid van klanten van het distributienet. Ik heb uitsluitend bevoegdheid inzake de klanten van het transportnet. Men heeft echter te maken met de klanten van het distributienet in Vlaanderen, Wallonië en Brussel en met de klanten van het transportnet. Coördinatie is noodzakelijk om alles in goede banen te leiden omdat men met vier onafhankelijke bevoegdheden te maken heeft. Op die manier zal men sneller resultaten bereiken.

Si j'étais patron d'une PME dans une région et que je travaillais dans le même secteur que le patron d'une PME dans une autre région où on paie moins cher l'électricité parce qu'on est "verkiesbaar", cela créerait des problèmes. Par conséquent, je rends tout le monde très attentif à cet effet domino. Je ne le déplore pas mais je le constate. Ceux qui veulent freiner la libéralisation des PME nuisent à celles de leur région.

Er heeft ondertussen wel een vergadering plaatsgehad van de interministeriële conferentie voor de Energie die de kalender heeft besproken en het volgende akkoord heeft bereikt. De eindafnemers met een gebruik van meer dan 20 gigawattuur per site worden ten laatste op 31 december 2000 verkiesbaar. De eindafnemers met een verbruik van meer dan 10 gigawattuur worden ten laatste op 31 december 2002 verkiesbaar. Dit soort timing biedt elke bevoegde overheid de nodige bewegingsruimte. Dit is nodig omwille van de verschillende stand van zaken met betrekking tot het wetgevend werk. Op dit ogenblik heeft alleen de federale overheid de richtlijn reeds omgezet en een regulator aangeduid. De drie gewesten moeten deze stap nog zetten.

Volgende week zal ik een nota inzake de openstelling van de markt op de Ministerraad voorstellen. De details van de beslissingen van de interministeriële conferentie mag ik nog niet meedelen omdat de verschillende regeringen deze punten nog moeten goedkeuren.

Alhoewel de gezinnen nog niet verkiesbaar zijn, betekent dit geenszins dat de tarieven niet zullen of kunnen dalen. De afschrijvingspolitiek van de sector laat toe dat de tarieven de volgende maanden en jaren sterk dalen. Het is niet correct te stellen dat tarieven in een niet-geliberaliseerde markt per se hoger zijn dan in een

geliberaliseerde markt. Het lijkt me aangewezen om de liberalisering van de energiemarkt stapsgewijs en gestructureerd door te voeren. Verwarring, laat staan chaos in deze materie moet écht vermeden worden.

Wat de vraag van mevrouw Creyf inzake de vergelijking van de tarieven met die van de buurlanden betreft, moet het controlecomité conform de regeringsbeslissing maatregelen nemen om de tarieven te doen dalen en wijzigingen aan de tariefstructuur door te voeren. Ik weet dat vergelijkingen van onze elektriciteitsprijzen met die van onze buurlanden niet altijd dezelfde cijfers geven. Dit is een materie die permanent evolueert. De komende jaren zal het controlecomité, na vergelijking met de situatie bij de buurlanden, regelmatig de tarievenpolitiek moeten bijsturen. Punt 1, 3° van de regeringsbeslissing van 5 april 2000 bepaalt dat de tarieven in ons land tegen 30 juni 2002 moeten vergelijkbaar zijn met deze van onze buurlanden.

In uitvoering van de regeringsbeslissing van 5 april 2000 heb ik inzake de gassector de belangrijkste actoren in dit dossier aangeschreven. Zij kunnen hun standpunt meedelen inzake het ritme van de liberalisering van de gasmarkt. Ik heb het advies gevraagd van het controlecomité, de CREG, FEBELEC, GABE, het VBO, ABVV, ACV en ACLVB, FIGAV, DISTRIGAS, INTERMIXT en INTERREGIE. Ik heb de eerste antwoorden reeds ontvangen en zal tegen 1 juni een nota aan de regering voorleggen.

De algemene raad van de CREG is nog niet geïnstalleerd. In uitvoering van de wet van april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en het koninklijk besluit van 3 mei betreffende de samenstelling en de werking van de algemene raad van de CREG heb ik op 3 november 1999 de betrokken organisatie aangeschreven om hun kandidaten voor te dragen. Bij de voordracht van kandidaten hebben verschillende organisaties de bepalingen van de wet van 20 juli 1990 ter bevordering van de evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in organen met adviserende bevoegdheid niet nageleefd. Ik wens geen afwijking van deze wet te vragen. Integendeel, ik wil ze strikt toepassen.

Het was daarom niet mogelijk de algemene raad samen te stellen.

Ondertussen heeft de regering op 5 april jongstleden beslist om de samenstelling van de algemene raad te wijzigen. Zo zullen naar letter en geest van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt de consumenten vertegenwoordigd worden. De vorige regering had in het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende de samenstelling en de werking van de CREG bepaald dat de vertegenwoordigers van de consumenten door de werknemersorganisaties zouden worden aangesteld. Volgens mij was dit geen ideale situatie;

Olivier Deleuze

de regering heeft ze dan ook rechtgezet. Zodra het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende de samenstelling en de werking van de CREG gewijzigd is overeenkomstig de regeringsbeslissing van 5 april jongstleden zal ik de verschillende organisaties, ook de consumentenorganisaties, aanschrijven om hun kandidaten voor te dragen, om dan zo snel mogelijk de algemene raad te installeren.

Op de vraag van de heer Schalck kan ik het volgende antwoorden. Hoe de tarievenstructuur er in de toekomst zal uitzien, kan nog niet volledig worden toegelicht. Het controlecomité moet conform de regeringsbeslissing de nodige maatregelen uitwerken, wat niet onder mijn bevoegdheid valt. De regering heeft reeds beslist het vast recht af te schaffen en de prijs van de eerste 500 kilowattuur geleidelijk te halveren. Het is de bevoegdheid van het controlecomité deze maatregelen toe te passen. Wij verwachten een voorstel tegen 30 juni.

Ik ben uiteraard bereid op deze problematiek terug te komen. Het staat uiteraard de commissieleden vrij het controlecomité uit te nodigen om zijn beleid terzake toe te lichten en ter verantwoording voor te leggen.

Wat de groene certificaten betreft, wil ik erop wijzen dat de bevoegdheidsverdeling in deze materie een creatieve aanpak vergt. Hernieuwbare energie valt onder de bevoegdheid van de gewesten, behalve inzake off-shore windmolens. De drie gewesten en de federale overheid zijn autonoom in het verstrekken van groene certificaten. De bevoegdheidsverdeling is niet mijn eerste bezorgdheid. Ik hoef niet in de eerste plaats te weten waar de federale bevoegdheid begint en eindigt. Ik ben er wel bezorgd over te weten hoeveel de kleine man moet betalen en hoeveel groene energie er zal komen. Het doel is belangrijk, over de middelen ben ik bereid tot een flexibele bespreking.

Om de uitwisselbaarheid van de certificaten mogelijk te maken, heeft de interministeriële conferentie voor energie op 5 mei 2000 beslist een samenwerkingsakkoord te sluiten inzake groene certificaten. Dit is een zeer belangrijke beslissing die de achterstand van ons land inzake hernieuwbare energie zal helpen inhalen. De tekenen daarvan zijn reeds zichtbaar. De vormen van energie die in aanmerking zullen komen werden besproken in die interministeriële conferentie voor energie en moeten nog door sommige regio's worden bevestigd. Ik kan u daarover nog weinig zeggen. Het is wel een politieke materie, maar zij vergt technische besprekingen, die in Enover moeten plaatsvinden. De concertatiestructuur tussen de gewesten en de federale overheid moet er zich dus mee bezighouden. Zodra de beslissing van 5 mei door alle partners wordt bevestigd, schrijf ik Enover aan. Zij werken goed. Zij moeten het type energie bepalen, weliswaar rekening houdend met onze wensen. Over het type waterkrachtkoppeling of het type afvalverbranding zal Enover ons een voorstel doen.

Mevrouw Laenens, over de vertegenwoordiging van de consumenten en de samenstelling van de algemene raad van de CREG kan ik u het volgende meedelen. De aanwezigheid van de consumenten in de algemene raad van de CREG eist een wetswijziging. Twee grote en twee kleine consumentenorganisaties zullen worden vertegenwoordigd. Er werd ook beslist dat vanaf dan de producenten en de distributeurs geen stemrecht zullen hebben in de algemene raad van de CREG. Het zou een belangenvermenging zijn.

Les représentants des producteurs et distributeurs des entreprises de distribution n'auront pas de voix délibérative au sein du conseil général de la CREG.

Il y aura aussi un représentant des producteurs d'électricité par énergie renouvelable et un représentant des producteurs d'électricité par production combinée chaleur et électricité. Ce sont les bienfaits de la libéralisation.

De informatie over het koninklijk besluit en de wetgeving vroeg ik aan mijn administratie. Aangaande uw vraag naar mogelijke sociale correcties betreffende de tariefstructuur, herhaal ik dat de precieze definiëring van de tariefstructuur niet tot mijn bevoegdheid behoort. Dat is de taak van het Controlecomité. Anderzijds zijn er wel de beslissingen van 1.3. en 1.4. in de richtsnoernota van de Ministerraad van 5 april 2000. Ik veronderstel dat u reeds beschikt over deze teksten aangaande de sociale tarieven. Dit koninklijk besluit behandelt ook de sterke verhoging van het sociaal elektriciteitsfonds tot 1 miljard frank. Vandaag omvat het sociaal elektriciteitsfonds slechts 170 miljoen frank.

Wanneer zal de consument van groene elektriciteit verkiesbaar worden? De verkiesbaarheid van die consument wordt beschreven in punt 4.4. van de richtsnoernota. De regering moet de datum van uitvoering bepalen. Het koninklijk besluit ligt nu bij mijn administratie, bijgevolg mag ik u nu geen antwoord geven.

Wat is de situatie van de netwerkbeheerder?

Eenzijds werden al beslissingen genomen betreffende de netwerkbeheerder. Deze beslissingen zijn hernomen in hoofdstuk drie van dit document. Het gaat dus ook over een verstevigen van de corporate governancemaatregelen. Het koninklijk besluit van mei 1999 wordt versterkt. Zo maken de onafhankelijke beheerders tot nu toe een derde deel uit van de aandeelhouders, en na dit koninklijk besluit zullen zij de helft van de aandeelhouders uitmaken. Een ander voorbeeld: het corporate governancecomité bestaat nu uit een meerderheid van onafhankelijke beheerders, en zal in de toekomst exclusief uit onafhankelijke beheerders bestaan. Aan de CREG wordt gevraagd om een overeenkomst te sluiten met de netwerkbeheerder, naar analogie van de overeenkomst tussen

Olivier Deleuze

de banken en de commissie voor het bankwezen en de financiën. De revisoren werden aangesteld op eensluidend advies van de CREG. De maatregelen voor de corporate governance zijn dus versterkt.

De netwerkbeheerder zelf moet nog aangeduid worden. Een van de volgende Ministerraden wordt daarover een beslissing genomen.

Hoe wordt er samengewerkt met de gemeenten? We vragen de gemeenten dat zij participeren in de netwerkbeheerder en ook wordt een taskforce georganiseerd in samenwerking met gemeenten en gewesten.

Effectivement, un comité interministériel de l'énergie, où toutes les Régions étaient représentées, s'est tenu le 5 mai. Nous y avons déterminé les modalités de la mise en place de cette task force. Le détail des décisions ne pourra être livré qu'une fois que l'ensemble des participants à cette réunion en aura avalisé les conclusions.

Ensuite, pourquoi cette phrase concernant la sécurité des installations nucléaires? Parce que je ne travaille, ni avec le soupçon, ni avec la confiance. Je travaille avec l'obligation de contrôle. Je ne fais pas de procès d'intention, ni dans un sens, ni dans un autre, à quiconque. Je pense simplement que la société a le droit de contrôler. Je n'entre pas dans d'autres considérations.

Pour éviter que la libéralisation du secteur de l'électricité n'amène une pression des coûts qui pourrait, à son tour, éventuellement induire une diminution du niveau de sécurité dans les centrales pour les travailleurs, mais aussi de la protection de la santé des populations et de l'environnement, nous nous réservons la possibilité de prendre des mesures.

Ce document est public. Tant les opérateurs du secteur que les organisations syndicales sont donc au courant de cette décision. Ce n'est pas parce que c'est une décision de principe qu'elle ne sera pas suivie d'effets. Ce document représente un avertissement et montre que nous ne voulons pas garder les yeux fermés sur cette question. Nous nous réservons le droit d'intervenir, si jamais, suite à la compression des coûts par exemple, un problème se posait. Et même si nous n'avons pas aujourd'hui les signes qu'un problème se pose, que les centrales sont moins sûres qu'il y a cinq ans, si de tels signes se manifestaient, nous interviendrions.

Concernant l'évaluation par la CREG de toutes les provisions existantes, le problème est le suivant. Premièrement, une loi organise le fait que l'ONDRAF évalue toutes les provisions existantes, et plus précisément tous les déchets ou les passifs nucléaires, depuis les centrales nucléaires jusque, éventuellement, l'existence d'isotopes radioactifs ici ou là dans des installations de recherche. Deuxièmement, il s'agit de voir si une solution correcte de traitement des déchets, techniquement et

financièrement, a été prévue. Je ne compte donc pas retirer cette compétence à l'ONDRAF. Mais la CREG, institution nouvelle, doit également examiner, concernant ce qui la regarde - ici, en l'occurrence, la libéralisation de l'électricité -, si les provisions sont suffisantes. Il est clair qu'il faudra une coopération, une concertation entre l'ONDRAF et la CREG. Cela ne pose pas de problème; les deux institutions sont au courant. Il ne s'agit pas de faire deux fois le travail, mais bien de coopérer pour l'effectuer. Je suis évidemment en contact régulier avec les responsables de ces deux institutions.

La participation des communes et des Régions dans le GRT devra être réglée par la task force puisque cela concernera les rentrées des communes.

C'est mon souci personnel mais si, pour d'autres raisons, les communes veulent rentrer ou non dans le GRT, c'est autre chose. Effectivement, il ne faudrait pas que l'indépendance du gestionnaire du réseau soit mise à mal de quelque façon que ce soit. C'est la raison pour laquelle on a décidé de renforcer l'arrêté royal de mai 1999 concernant la "corporate governance". On souhaite l'indépendance du gestionnaire du réseau par rapport aux opérateurs. Soyons clairs: il n'y a pas trente-six lieux où l'on trouve des ingénieurs, des techniciens, des employés et des ouvriers qui savent réguler le transport de l'électricité. On ne va pas aller chercher du personnel ailleurs pour cela. Mais la structure d'action et les contraintes de cette activité sont déjà largement réglées par l'arrêté royal de mai 1999 d'une part et par la décision du gouvernement du 5 avril 2000 d'autre part.

Un collègue m'a interrogé à propos du revenu des communes. C'est une chose importante et personne n'a envie qu'on ferme des piscines ou des bibliothèques communales parce qu'on a ouvert le secteur de l'électricité. Ceci dit, il faut pouvoir concilier deux choses: la première est qu'il n'est acceptable pour personne qu'en Belgique les gens les plus faibles paient plus cher leur électricité ailleurs; la deuxième est qu'il n'est pas acceptable qu'on ferme des services publics parce qu'on libéralise l'électricité. Ceci dit, il s'agit des revenus immatériels des communes. Les revenus que les communes reçoivent parce qu'elles sont, par ci, par là, propriétaires de réseaux de distribution restent acquis. La libéralisation du secteur de l'électricité ne les influencent en rien, pas plus que les revenus des communes en leur qualité d'actionnaires de sociétés privées, Electrabel par exemple. C'est bien sur le revenu immatériel des communes qu'il va falloir se pencher.

Mevrouw **Simonne Creyf** (CVP): Mijnheer de voorzitter, is dit reeds punt 4, het algemene debat, of wordt er alleen gereageerd op onze vragen? De staatssecretaris heeft veel meer informatie gegeven dan uiteindelijk werd gevraagd. Ik vermoed dan ook dat we reeds in het volgende punt zitten, namelijk het debat.

De **voorzitter** : Ik denk dat iedereen de conclusie trekt dat wij van de gelegenheid gebruik hebben gemaakt om een soort minidebat te organiseren. Ik laat het aan de commissie over om het volgende punt, de gedachte-wisseling, eventueel te schrappen. Mevrouw Creyf, u hebt een paar vragen gesteld en u kunt nu reageren.

Mevrouw **Simonne Creyf** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, wat de prijsvergelijking betreft, dank ik de staatssecretaris voor de documenten. Dat geeft ons de mogelijkheid om hier wat dieper op in te gaan. Ik had gesuggereerd dat ook rond het gas nogal wat prijsvergelijkingen zouden zijn gemaakt, maar dat die eigenlijk moeilijk toegankelijk zijn. Mijn vraag is of wij parallel hiermee ook informatie zouden kunnen krijgen over prijsvergelijkingen met betrekking tot het gas.

Ik wil nog even ingaan op de gasrichtlijn en de liberalisering van de gasmarkt. Ik heb in het verleden reeds gewezen op het parallelisme tussen de elektriciteit- en de gasmarkt. Verder heb ik herhaaldelijk gevraagd om de uitvoering van de gasrichtlijn niet los te zien van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Mijnheer de staatssecretaris, hoe ver staat het nu met de uitvoering van de liberalisering van de gasmarkt ? U hebt gezegd dat u op 12 april een aantal vertegenwoordigers van de sector bij elkaar hebt gebracht. Is er al zicht op wie de netwerkbeheerder en wie de regulator wordt ? Is de CREG reeds bezig met de liberalisering van de gasmarkt ? Wat zal de regering in de toekomst doen met haar gouden aandeel in Distrigas ?

Wat de toekomst betreft, stelt u terecht dat er overleg moet komen met de gewesten. Zij hebben ter zake immers een niet onaanzienlijke bevoegdheid. U zegt dus terecht dat men daar niet overhaast te werk in moet gaan en dat de gewesten hierbij moeten worden betrokken. U zegt dat hiervoor momenteel nog geen timing vastgelegd is. Moet het overleg met de gewesten op een bepaald tijdstip rond zijn ? Werd er een einddatum vooropgesteld waarop men moet overgaan tot het opstellen van de timing ? U zegt dat u met betrekking tot de algemene raad zo snel mogelijk te werk zult gaan en dat u hiervoor de wet moet wijzigen. Ik was er echter van overtuigd dat de aanwezigheid van de consumenten in de algemene raad ingeschreven is in de elektriciteitswet. Als u zegt dat u de wet moet wijzigen, om welke punten gaat het dan precies ? Ik heb de wet hier niet bij mij, maar ik ben er vrijwel van overtuigd dat de consumenten volgens de wet van april 1999 vertegenwoordigd moeten zijn.

U hebt ook gezegd dat er beslissingen zijn genomen over het netwerkbeheer. Ik heb niet helemaal begrepen waar die beslissingen werden genomen. U hebt verwezen naar hoofdstuk 3. Gaat het om een beslissing van de Ministerraad als u zegt dat de corporate governance versterkt zal worden ? Verder zal het aantal onafhankelijke beheerders hoger worden dan bepaald in de wet. U

had het ook over de aanwezigheid van de gemeenten. Wordt dit een verplichting ? Wordt het de gemeenten opgelegd om te participeren in het netwerkbeheer ? Is de aanwezigheid van de gemeenten voor u een mogelijkheid om een grotere onafhankelijkheid te realiseren ten aanzien van de eigenaar van het netwerk ?

Mijnheer de voorzitter, het interesseert mij om de tekst van de staatssecretaris te ontvangen. Hoewel ik zoveel mogelijk notities gemaakt heb, zijn mij toch een aantal zaken ontgaan, onder meer over de nucleaire provisies. Wat werd precies tussen het NIRAS en de CREG overeengekomen ? U zegt dat men zich over het materieel dividend zal beraden. Op welke manier zal het inkomensverlies van de gemeenten gecompenseerd worden ? Over deze zaken wens ik meer duidelijkheid te verkrijgen.

De heer **Daan Schalck** (SP) : Mijnheer de staatssecretaris, ik begrijp volkomen dat u niet bevoegd bent voor de prijzen. In punt 1, 4° van de regeringsbeslissing had een lineair dan wel een progressief tarief voor particulieren in de toekomst één van de principes kunnen zijn. Er zijn een viertal principes opgesomd waarover het controlecomité de nodige voorstellen zal doen. Dit had een vijfde punt kunnen zijn. Het is immers een belangrijk principe. Mijn vraag ging meer in deze richting dan wat er in de toekomst zal gebeuren. Inzake de groenestroomcertificaten werd reeds één punt van de regeringsbeslissing genoemd; met name de huishoudelijke afvalverbranding komt niet in aanmerking. Men had hieraan reeds de industriële afvalverbranding als een regeringsbeslissing kunnen toevoegen.

We zullen in de komende maanden moeten zien hoe de zaken evolueren. Volgens mij had dit als principe in de regeringsbeslissing kunnen staan.

Mevrouw **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de staatssecretaris, ik denk dat de doelstellingen die u hebt opgesomd, aangeven dat u niet alleen staatssecretaris bent voor Energie maar ook voor Duurzame Ontwikkeling. Ik deel de bezorgdheid van collega Schalck, die net als ik vindt dat de principes van de zwaksten niet te laten betalen en het stimuleren van groene elektriciteit nog duidelijker zullen moeten worden afgebakend. Het parlement moet het controlecomité vragen meer details te geven over de realisatie.

Mme **Muriel Gerkens** (AGALEV-ECOLO) : Monsieur le président, je tiens à remercier M. le secrétaire d'Etat. En dehors des aspects techniques qui sont mis en évidence et qui sont loin d'être réglés, apparaissent, au travers de cette procédure de libéralisation, une volonté et un processus de concertation et de coopération que ce soit avec les Régions, avec les organismes représentatifs, avec les communes ou entre les instances de gestion et les acteurs de terrain. Les craintes régulièrement expri-

Leen Laenens

mées, à propos des prix, les pertes de monopole, les pertes de dividendes etc., ne pourront s'apaiser que si l'on élabore ensemble un marché qui répond aux attentes. Je regrette que l'on n'ait pas pu encore aller assez loin dans le développement de l'électricité produite à partir des énergies renouvelables. Néanmoins, je m'aperçois que, de plus en plus, des initiatives apparaissent et je pense que ce n'est sans doute pas indifférent à la libéralisation et à la volonté exprimée.

De heer **Ludo Van Campenhout** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, wat iedereen interesseert is volgens mij wat er gaat gebeuren met het immaterieel dividend. Het is logisch dat dit zal dalen of zelfs helemaal verdwijnen. Ter compensatie wordt gedacht aan een vergoeding of participatie in het transportnetwerk. Het lijkt mij vrij waarschijnlijk dat een participatie in dit netwerk nooit een volledige compensatie kan bieden voor het immaterieel dividend om de eenvoudige reden dat dit een soort van monopoliewinst is. Ik had graag de visie terzake van de staatssecretaris gekend.

Staatssecretaris **Olivier Deleuze** : Mijnheer Van Campenhout, ik weet niet of er een officiële studie van het controlecomité bestaat betreffende de vergelijking van de gasprijzen. Ik moet u eerlijk bekennen dat ik daarvan niet op de hoogte ben. Indien een dergelijke studie bestaat, zal ik ze u bezorgen.

Wat de timing betreft, kan ik u meedelen dat deze werd vastgelegd in de richtlijn en in de wet. In augustus 2000 moet de markt worden geopend voor de consumenten. In augustus moeten die mensen dan ook toegang hebben tot het net. Om die reden heb ik de aandeelhouders hiervan op de hoogte gebracht. Tegen 1 juni zal ik de Ministerraad een nota bezorgen.

Wat de golden share betreft, heb ik inderdaad een goed geïnformeerd artikel gelezen in de FET van enkele dagen geleden. Ik kan u terzake slechts antwoorden dat de regering bezig is met die zaak. Precies daarom is dit artikel misschien verschenen.

U hebt gelijk wat de wijziging van de wet betreft. Het gaat niet over de consumenten want die zijn in de wet opgenomen. De wet moet worden gewijzigd voor de milieuorganisaties. Men moet niet wachten op wijzigingen van de wet voor de milieuorganisaties om reeds iets te ondernemen voor de consumenten want daarvoor volstaat een koninklijk besluit. Ik ga de zaken niet kopelen want anders wordt alles op de lange baan geschoven.

Wat het corporate governance betreft, kan ik zeggen dat dit een regeringsbeslissing is die dateert van april 2000. U kunt dit allemaal terugvinden in dit document. Je crois qu'il n'est pas distribué en français.

Dit document bevat de regeringsbeslissing. Ik heb daar net een vergelijking gemaakt tussen deze beslissing en het koninklijk besluit van mei 1999.

En ce qui concerne la participation des communes, c'est vrai que cela pose un problème.

Dat doet een probleem rijzen. Om die reden werd een taskforce opgericht waarin de gewesten en de gemeenten aanwezig zijn. Deze taskforce moet een oplossing vinden. Dit zal niet eenvoudig zijn want anders hadden wij ook geen taskforce moeten oprichten.

Ik heb geen tekst van mijn antwoord. Ik was niet op de hoogte van de inhoud van de vragen.

Het was misschien goed geweest indien er meer duidelijkheid was over de afvalverbranding van industriële oorsprong. Dat staat niet in de tekst. Hierover moet ergens anders worden beslist.

L'introduction d'un terme fixe entraîne automatiquement l'application d'un tarif dégressif. En effet, si le terme fixe est de 2 500 francs, votre premier kilowatt vous coûte 2 500 francs, le second, 1 250 francs, etc... Aussi, si on supprime le terme fixe, je ne dis pas que le tarif sera progressif, mais il ne sera pas aussi dégressif qu'il ne l'est maintenant avec un terme fixe.

En outre, en prévoyant l'application d'un terme proportionnel réduit de moitié pour la tranche des 500 premiers kilowatts/heure, une certaine progressivité est ainsi installée. En effet, en examinant les prix actuels, on constate que la tranche des 500 premiers kilowatts/heure coûtera 2,5 francs le kw, et à partir du 501ème kilowatt, le prix sera de 6 francs le kilowatt, TVA comprise. Donc, en supprimant d'une part le terme fixe et d'autre part, en décidant de diviser en deux le terme proportionnel pour les 500 premiers kilowatts/heure, le tarif ne sera plus aussi dégressif que précédemment.

Dit is evenwel niet uitdrukkelijk in de tekst opgenomen maar dat is uiteraard de conclusie.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.40 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 11.40 heures.*